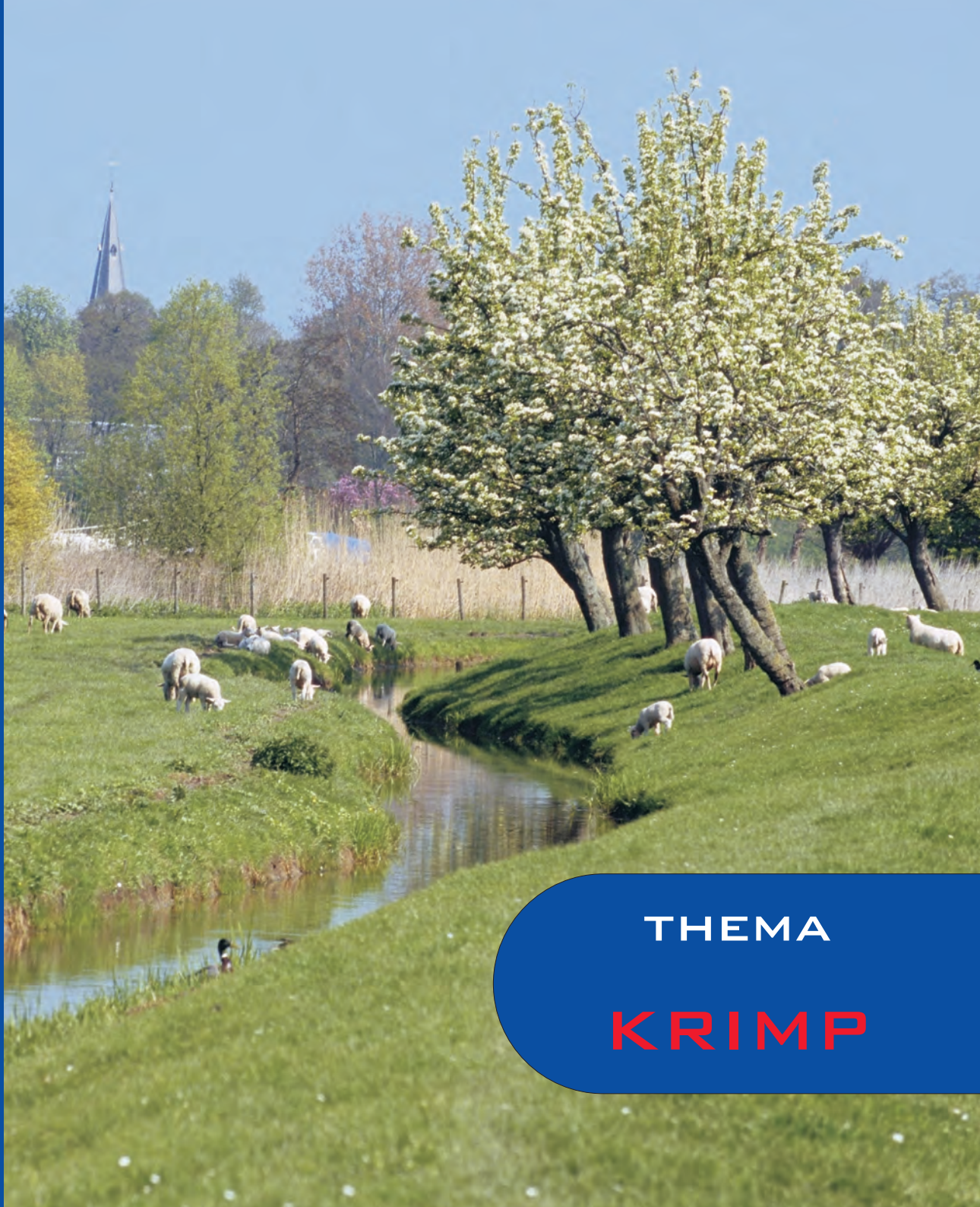

P
U
N
T

THEMA

KRIMP

Kramp om Krimp?

Krimp is hét buzz-woord in beleidskringen op dit moment. Het heeft even geduurd, maar nu staat het bij bestuurders scherp op het netvlies. Ze moeten beleid maken, het liefst snel, maar eerst een goede analyse: komt er echt krimp? Het antwoord op die vraag hangt af van het ruimtelijke schaalniveau. De meest recente bevolkingsprognoses voorspellen dat de bevolking van de provincie Groningen tot 2040 met 3% *groeit!* Oei! Is er dan geen krimpprobleem? Jawel, maar dat ligt ingewikkelder. Al eeuwenlang is er wereldwijd sprake van trek naar de stad; ook in Nederland en het Noorden. Mensen trekken naar de stad, omdat er meer economische activiteiten en banen zijn door betere verbindingen en het optreden van agglomeratievoordelen. Ook zijn er meer recreatieve-, culturele-, gezondheidszorg- en onderwijsvoorzieningen. Vooral jongeren (15-25) trekken naar de stad voor hun opleiding. Leeuwarden en Groningen zijn al jaren de enige noordelijke gemeenten met een positief migratiesaldo voor deze leeftijdsgroep. Daarnaast trekt de stad lager opgeleiden, wat onder meer zichtbaar wordt doordat de bijstandskans in de stad veel hoger is dan op het platteland. Tot slot kiezen sommige groepen ouderen voor wonen in de binnenstad met alle voorzieningen bij de hand.

Gevolg is dat in gemeenten op wat grotere afstand van de stad de bevolking krimpt. Ook dat is niet nieuw. In de beroemde studie 'Bedreigd Bestaan' maakte men zich in de jaren vijftig al ernstig zorgen over leegloop van het Groningse platteland, maar tot nog toe valt dat mee. Dat komt doordat de totale bevolking in Nederland sinds 1950 groeide van 10 naar 16,6 miljoen nu. Het aantal mensen op het platteland groeide na 1950 wel, maar de bevolking van de steden groeide veel harder. Dat verandert; vanaf nu tot 2040 neemt de bevolking in Nederland nauwelijks meer toe. Daardoor groeit de bevolking in de stad nog maar beperkt en krimpt flink op het platteland. Is dat erg? Nee, mensen kiezen zelf waar ze het liefste wonen. Is het een probleem? Ja, want in dorpen komen voorzieningen onder

druk, verdwijnen de slimste jongeren, ontstaat leegstand van huizen die minder gewild zijn en sluiten dorpsscholen. Het kost een paar centen, maar is prima op te lossen zoals we in het buitenland kunnen zien. Dan gaan kinderen gewoon met een schoolbusje naar school.

Het Noorden noch het platteland loopt leeg. Wel is sprake van een ruimtelijke transformatie omdat men om allerlei redenen dichter bij de stad gaat wonen. De meeste banen zijn al in de stad, dus dit gedrag kan het pendelen verminderen en is daarmee goed voor het milieu. Krimp is voor de arbeidsmarkt dan ook geen probleem, vergrijzing wel. Er zijn wel mensen, maar die hoeven niet meer te werken.

Het platteland loopt dus niet leeg. Recent onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau toont aan dat 33% van de bevolking graag op het platteland wil wonen. Daar woont nu slechts 8%; dus dat geeft hoop! Het zijn wel andere mensen die op het platteland willen wonen, die andere eisen stellen. Om hieraan tegemoet te komen, zijn forse investeringen nodig onder meer om het woningbestand op het platteland te saneren. Net zoals we met overheidsgeld de stadsvernieuwing hebben gerealiseerd, moet dat nu voor het platteland. Het platteland heeft toekomst, ook met minder mensen! Zeker vergeleken met de echt rurale gebieden in Frankrijk, Duitsland en Italië heeft Nederland noch het Noorden echt een groot probleem. Wel is verstandig beleid nodig. Niet om de oude situatie te behouden, maar onvermijdelijke ontwikkelingen in de toekomst in goede banen te leiden. Voor Kramp om Krimp is dan ook geen reden.

JOUKE VAN DIJK
Hoogleraar Regionale
Arbeidsmarktanalyse
Faculteit Ruimtelijke
Wetenschappen Rijks-
universiteit Groningen

